

Tjore.

1. To høstaktomter. Den ene er 11,5 m lang og 8,5 m bred. Paa den ene langside er der en overgang over grøften. Den anden tomt er 6 m i firkant. Den er omgivet af en ydre grøft, der gaar i vinkel om det ene hjørne.
2. Høstaktomt, 9 m i firkant. Straks ved siden af ligger en aflang lav haug.
3. Paa skiftet med Syd Kolnes ligger en lav rundhaug, der er nær 11 m i tvermaal og ca. 0,7 m høi. Imellem disse tre ligger en hel del smaahauger, der muligens er rydningshauger.
4. Den gamle Tjore kirkegaard. Paa denne har der staaet flere store stenkors, som herfra er ført til forskellige steder, saaledes er enkelte bragt til Bergen. Nu staar der kun et kors igjen og dette vil forhaabentlig blive staaende, da jeg har anmodet ejeren om ikke at ødelægge det eller overlade det til nogen.
5. Paa en stor græsklædt fjeldhaug, der kaldes „Kongshaug“, sees en rest af en rundhaug, der nu er ca. 16 m i tvermaal. Den har tidligere været 2,5 m høi. For ca. 10 aar siden blev der gravet i haugen af dens ejer, da han havde brug for endel af haugens sten. Han fandt 4 à 5 smaa kamre, hvoraf de fleste indeholdt smaasten. I et kammer fandt han en sigd af jern samt endel ca. 8 cm lange stene med hul paa midten. Alt blev bortkastet. Midt i haugen stod en stor bautasten, som nu er ødelagt.
6. Græsklædt langhaug, der er 34 m lang, 6,5 m bred og 1,8 m høi. Den er meget udgravet i midten, og her er der for ca. 50 aar siden fundet endel perler, der blev bortkastet.
7. Stor græsklædt rundhaug, „Svarthaug“, liggende paa dyrket mark. I haugen er der bygget 6 poteteskjældere. Haugen er nu 27,5 m i tvermaal og 1,8 m høi.
8. Paa en liden høide ligger en rest af en rundhaug, der kaldes Hundshaug.

9. Nøgen rundhaug, liggende paa toppen af Vardeaasen. Den er stærkt oprodet i midten, hvor der er opbygget en varde. Haugen er nu 15 m i tvermaal og 1 m høi og ligger ca. 88 m over havet.
10. Græsklædt rundhaug, kaldet „Elhaug“. Den er nu 18,5 m i tvermaal og 2,5 m høi. Der er flere gange blevet gravet i haugen. For ca. 32 aar siden blev der fundet en smuk glasmosaikperle. For ca. 20 aar siden blev der fundet en pincet og en bøjlenaal. Bortkommet. I 1885 aabnede ejeren af haugen et stort, meget smukt muret gravkammer. Der blev fundet en liden spydspids af bronze (S. M. 1569) samt et flintstykke. Ovenpaa gravhellen laa et bidselmundbid af jern. For 3 aar siden aabnede ejeren en ny grav, hvori han intet fandt.
- Paa en stor græsklædt fjeldhaug, der kaldes Orshaug, findes efterfølgende oltidslevninger nr. 11—14.
11. Liden rundhaug, der er udgravet i midten. Den er 10 m i tvermaal.
12. Stor græsklædt rundhaug, der er udgravet i midten. Den er 21,5 m i tvermaal.
- Straks vest for denne ligger en liden udgravet rundhaug. I denne er der for mange aar siden fundet en hel del store glasmosaikperler.
13. Græsklædt rundhaug, hvori er et lidet saak i midten. Den er ca. 11 m i tvermaal og 1 m høi.
14. Langs den vestlige skrænt af Orshaug ligger 4 gravpladser, der alle er oprodet. I et sees et aabent muret kammer, 2,4 m langt og 0,8 m bredt.
- Straks i sydvest for haug 12 ligger en rundhaug ca. 11 m i tvermaal og 1 m høi. Den er udgravet i toppen, hvor der ligger en stor sten.
- Noget i sydøst for haug 12 ligger en mindre rundhaug, der ligeledes er udgravet.
15. Græsklædt rundhaug, hvoraf den østlige halvdel er bortskaaret af en gaardsvej. Den er nu 11,5 m i tvermaal og 1 m høi.

16. En liden slette, der er omgivet af et garfar, der udgjør ca. $\frac{3}{4}$ af en cirkel, 50 m i tvermaal. Indenfor gjærdet, ca. 6,5 m fra den søndre kant, ligger en firkantet lyngklædt stensamling, 7,5 m lang og 4,5 m bred. I nærheden, men straks udenfor gjærdet er en firkantet tomt, 10 m lang og 4,5 m bred. Tomtens ene side falder sammen med garfaret.
17. Gammel dyrket plads. Her ligger en torummet hustomt 11,5 m lang og 5,8 m bred. Endel garfar og smaa stensamlinger ligger i nærheden.
18. Aflang firkantet høstaktomt, 12,5 m lang og nær 6 m bred. I midten ligger en stor sten, der deler den paa tværs i to omtrent lige store dele. Omkring sees flere smaa stensamlinger og garfar i retning ned mod stranden.
19. Høstaktomt, 11 m \times 8 m.
20. Et par høstaktomter og en hel del uregelmæssige stensamlinger.
21. Paa skraaning ned mod myren sees flere parallelle garfar i omtrent lige stor afstand fra hinanden.
22. Stenring, 6,5 m i tvermaal.
23. Et par aflange lave stensætninger, hvoraf den største er 10 m lang og 5,8 m bred.
24. Tre nøgne gravhauger af rullesten; de er alle opgravne i midten. Den nordligste er 7,5 m i tvermaal, den midtre er 5,8 m i tvermaal og den sydlige er 5 m i tvermaal. Hver af de to nordlige staar i forbindelse med en oval stenring. Imellem den midtre og sydlige haug ligger en firkantet tomt, der støder op til en stor stenblok. Tomten er 7,5 m lang og 6,5 m bred, delt paa tværs i to rum.
25. Lignende gravhaug, 7 m i tvermaal. Den er kantet med store fodstene. Den er oprodet i midten, hvor der sees et simpelt muret 1,6 m langt gravkammer.
26. Bundlaget til en liden aflang haug, 11,5 m lang og 3,5 m bred.
27. Aflang ganske lav stensamling, 6 m lang.
28. Oval stenring, 8,5 m lang og 2,5 m bred.

29. En rund lyngklædt forhøjning, 12,5 m i tvermaal og med et hul i midten. Det er muligens en udgravet gravhaug. Lidt udenfor den søndre kant ligger en liden høstaktomt.
30. Høstaktomt, 6,5 m i firkant. En noksaa stor sten ligger i midten; det ene hjørne er stensat og enkelte stene ligger langs den ene side.
31. Rundhaug paa fjeldgrund, kaldet „Usterulla“. Den er 7,5 m i tvermaal og 1 m høi. Paa toppen er rejst en kartvarde.

Lige i nordvest ligger en mindre næsten udjævnet rundhaug, der er 6 m i tvermaal.

32. I en liden udjævnet rundhaug blev for ca. 15 aar siden fundet en del gjenstande af jern, der laa under er stenhelle. Alt blev bortkastet.
33. Udjævnet rundhaug. Den blev bortryddet for ca. 30 aar siden. Der blev efter sigende fundet en fingerring af guld.

Tidligere er fundet paa Tjore: En sømglatte, fundet i 1868 i en gravrøs (B. M. 2203), tre haandsnellehjul, f. i en gravhaug (B. M. 1539—41), en hulmejsel af skifer (B. M. 4497) og en stenøks (B. M. 4687), en bæltsten af hvid kvarts (K. M. 18 953).

Rot.

1. Hustomt, 5 m i firkant.
2. Endel smaa firkantede stensætninger, 2,5 m lange og 1,5 m brede.
3. Paa en liden naturlig fjeldhaug sees spor af en gravhaug.
4. Et par lave rundhauger, hvoraf den største er 5,8 m i tvermaal.
5. Henad en gammel strandrind ligger flere smaa lave stenhobe ca. 2,5 m i tvermaal.
6. Hustomt 7,5 m i firkant. Paa skraaningen ned mod sjøen ligger flere stenhobe, der muligens er rydningshauger.
7. Tre flade stenhauger 5,8 m i tvermaal.
8. Liden rundhaug, der er udhulet i midten. Den er 5 m i tvermaal og 0,3 m høi.
9. Græsklædt rundhaug liggende paa fjeldgrund. Den er stensat om foden og er nu 6,5 i tvermaal og ca. 1 m høi.

Haug no. 7 har jeg undersøgt lidt i midten uden at finde noget. En masse knust hvid melkekvarts fandt jeg i haugen, noget som jeg ogsaa tidligere har fundet andetsteds.

T j o r a.

Haug 13 har jeg undersøgt i sommer. Haugen havde et saak i toppen efter en tidligere udgravning. Jeg undersøgte den fra den østre side. Efter at have trængt lidt ind i haugen sporede rester efter et ødelagt gravkammer. Paa bunden af haugen i dens midtpunkt fandt et lidet, meget lavt kammer, ca. 10 cm høit. I dette laa kun to urner, en kopurne og en urtepotformet, samt brudstykker af en benkam. Dertil en masse brændte ben og kul, som ogsaa laa noget udenom kammeret (S. M. 2430, a—c). Det lille kammers bund bestod af en helle. Ved at rense denne, viste det sig, at den var meget stor, og en anden mindre laa ved siden. Ved optagelsen af disse heller fandt jeg et gravkammer udhulet i auren og i en naturlig fordybning i den underliggende fjeldgrund. Kammeret var ganske fyldt med sand. Ved at rense kammeret fandt jeg i den nordlige ende en meget stor kniv med haandtag, lign. S. Müller æ. j. no. 2, 2 kastespydspidser af jern og midt i kammeret laa en skjoldbule med skjoldets haandtag (S. M. 2431 a—e). Intet kul eller brændte ben.

Den lille rundhaug, der ligger sydvest for haug no. 12, undersøgte jeg derpaa. Paa østsiden af den store sten, som ligger midt i haugen, fandtes rester af et udgravet og ødelagt gravkammer. Jeg fandt i mulden brudstykker af to smaa urner, hvoraf den ene vistnok har været en urnekop.

Et af de aabne kamre, no. 14, rensede jeg, dog uden at træffe paa nogen oldsager.

I den haugrest, der ligger vest for haug no. 12, og hvor der tidligere er fundet en masse store perler, grov jeg lidt for om muligt at finde noget, der kunde angive haugens alder.

- Et par af de aflange ovale stenringe undersøgte jeg isommer. Der fandtes intet af arkæologisk interesse. De har muligens været teltpladse.
- Kammeret i haug 25 lod jeg ordne. Der blev intet fundet.
- I NO for haug 15, omtrent midt imellem kapt. Svendsens hus og nærmeste hus i NV for samme har ligget en stor rundhaug af sten (no. 34), hvoraf den indeholdt flere hundrede læs. Intet blev fundet.
- Ca. 30 m i NO for denne laa en rundhaug (no. 35), der blev udjævnet for ca. 50 aar siden. Den bestod af sten og muld. Under en flad helle laa en urne, et halvt bidselmundbid? og ca. 30 store perler. Bortkastet.
- Ca. 20 m østenfor denne haug laa en rundhaug (no. 36), der samtidig blev udjævnet. Intet blev fundet.
- Inde i kapt. Svendsens have staar en bautasten, ca. 3,5 m høi, der nu benyttes til fod for en flagstang. Den har tidligere staaet paa Orshaug i nærheden af haug no. 12. I denne haug blev der for længere tid tilbage fundet et stort gravkammer, hvori blev fundet et sværd, som vistnok kom til et af landets museer.
- I nærheden af skiftet med Haugstad, straks vest for dennes haug no. 8, er der for over 25 aar siden fundet endel gamle sølvpeng, der laa under en sten. Pengene blev solgt i Stavanger. Ligeledes skal der i nord paa Tjora, omtrent ved Slethei være fundet endel gamle sølvpeng, „omtrent et par øsekar fulde“.

S ø m m e.

- I haug no. 3 har ejeren for et aar siden gravet. Han stødte paa et aflangt kammer midt i haugen og fandt en ældre jernalders bøjlenaal (S. M. 2483). Et par fremmede gutter, som var i besøg hos ham, gik senere derhen og fandt et par lignende naaler, som de tog med sig, da de rejste. Da jeg fik underretning om denne gravning, rejste jeg ud til ejeren af haugen. Han havde endda sin naal i behold. Vi gik da til haugen for at undersøge kammeret nøjere. Dette var imidlertid ganske ødelagt,